

Előfizetési díj:
Pénz vagy Pénztár házára:
egyszer 5 ft, félre 2 ft 50 kr.

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára:
Egy öt hasznos polt sor egyszeri
megjelentéért 6 kr., 3-szori 5 kr.,

Szerkesztői iroda:
Ferenzielek utczája 44. sz. I. emelet.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városház épületben, Lill János úr a budai külvárosban,

Kiadó hivatal:
Böhm C. F. ügynöki irodájában.
Ferenzielek templomának átellenében.

Orosz-német háború.

Nem először esett az meg, hogy egy orosz-német háború valószínű eshetőségével zaklatta fet a sajtó Europa nyugalmát, két éve mult és akkor II-ik Sándor császár még életben volt, midőn nagy híre lett az orosz-német viszálynak mégis a nélkül, hogy ezen a derült égből menydörgésnek kielégítően megmagyarázó okát adhatták volna.

Azt irtuk akkor, hogy nem hisztünk a görögnek, azaz Bismarcknak és az általa nagy ostentációval Bécsben létesített osztrák-magyar-német szövetségnek ösztintességében, a mit akkor titokban terveztek, annak végrehajtását akadályozták a közbejött események, de a mi csak elhalasztva lett, az újra és más alakban hozatik végrehajtás felé.

Skobelev orosz tábornoknak párisi szereplése új alakban hozza felszínre a már azóta elfeledett orosz-német alakoskodást, minden jel oda mutat, hogy az orosz tábornoknak hadizenete, melyet Németország ellen intézett, tulajdonképpen nem is ennek, hanem csak Ausztria-Magyarországnak szól és hogy a két nagyszámú nemzetnek a német és oroszok komoly összecsapása majd csak a jövő századnak van fentartva, ha t. i. addig sikerült nekik a közbeeső Ausztria-Magyarországot elmorzsolni.

Több mint valószínű, hogy a sz.-pétervári beszéde miatt szinleg számszerűt, valóban külföldi szereplésre utasított Skobelev maga sem tudja, minő célra teljesíti feladatát, az eszközök Bismarck úgy mint Giers az orosz külügyet vezetője nem avatja be a terv titkaiba s innen magyarázható meg a sok ellentét, mit a sajtó a be nem avatott diplomáciával együtt megmagyarázhatlanul talál.

Egyelőre az orosz akció arra terjed, hogy Ausztria-Magyarországot a délszláv felkeléssel, a gácsországi kisoroszok felzárkásával meggyengítse tehetetlenül tegye, a felkelésnek nyitlan és szemtelen módon tűzött segélyezésével felingerelje oly fokra, hogy a hivatalos hazug béke és barátság biztatásokat felruga, maga a birkattirelmi Bécs legyen kényszer-

ritve az oroszoknak háborút izenni és az álnok „jóbarát és szövetséges“-nek arczáról az álarczot lerántani.

E háború izenet, mely természetesen Bismarck tanácsa ellenére esnek meg, alkalmas ürügyeket adna arra, hogy a szövetség feltételeitől elálljon akkor, midőn arra éppen legnagyobb szüksége van Ausztria - Magyarországnak.

De még elfogadhatóbb okot kapna Bismarck akkor, ha a francia köztársaság javolja az oroszok szyréni biztatásaira, megérkezettnek látna az időt a Németország elleni bosszuharc megindítására.

Mint már említettük, igen valószínű, hogy Gambettát már egészen befonta az orosz csalárdság s talán most már közel lenne kitérésre a nagyobb hadi akcióra, ha Gambetta bukása azt meg nem akasztja, Skobelev párisi szereplése ily előfeltétel nélkül mellett most egészen összesség a sz.-pétervári czélokkal, a francia nemzetben a már-már elhalóban lévő bosszú és gyűlölet indulatát a német-ség ellenében felszítani s a kormányt a nép által a bosszúháborúba, az orosz szövetségbe behajtatni igyekszik.

A helyzet legveszélyesebb Ausztria-Magyarországra nézve; álbáratokkal környezve most előkészítik az időt az együttes támadásra az osztozkodásra, a francia szövetséget bécsi kormányembereink semmibe sem veszik. — Angolországban a mellett, hogy e kufár nemzet amúgy sem mozdítana egy font sterlinget sem Ausztria-Magyarország megmentésére, oly ember kormányoz, ki határozottan oroszbarát politikát tűz, Olaszország pedig egyfelől az irredenta tartományaira, másfelől a francia által orra elől elkapart tuniszi gyarmatra néz és ez fogja elhatározni, ková álljon. — Törökország pedig tehetetlen.

Ide vezetett bennünk Andrassy grófnak éleselműsége és a török ellenes bosnyák politika.

Felelőség.

Alig van szó, mely a közéletben gyakrabban fordulna elő, mint a felelőség; de aztán ez emelkedik is legkevésbébe érvényre. Számtalanszor olvassuk ezt; hiszen

Szép természetű, Szöke haju, Szelid arczu, Bogár szemű, Pajkos kedvű. Volt már kis lány, Nagy, — akárhány; Egyik félre, Mint az ürge, Másik higgadt, Komoly, sápadt, Ez itt szegény Volt és szerény Gazdag az ott, S szelet csapott; Különböztek egymástól Mint galamb a pávától. S bár mind mondák hogy szeretnek, S hogy örökre hűek lesznek, — Hasonlók csak abban voltak: Egytől-egyig mind megcsaltak.

Bálozni nemakaró lányokkák.

„Elite bál“ minő táncvígalmom ez? A legutóbbi évtizedek szabatoságát kigyanuló kifejezéseinek egyike; annyit akar jelenteni: előkelő társaság által látogatott z ártkörű táncvígalmom. Persze! állítólagos jellege dacára ép az hiányzik abból, a mi lényegét képezné: a zártkörűség. Valóban! kevés eszköz van, a mi által a társadalmi egyenlőség oly nagy mérvben lett diadalra segítve, mint a jótékonyági bazárok, kiállítások, szini előadások és táncvígalmak. A minél-nagyobb bevételre való törekvés lebegvén a rendezők szeméi előtt, az eszközökben bizony

minden hír- és más egyéb lap homlokán, vagy végén naponként látjuk a szerkesztők nevéhez függészet a méltán; mert a szerkesztő mindenért, mi lapjában megjelenik felelős.

Ennek van is kellő értelménye, miután vagyonával és egyéni szabadságával jótállania kell a közlettekért. S valóban felelősségre vonatik és az ekkövetett sajtótvétségért pénzbírságra, vagy fogságra ítéltetik.

Van annak is értelménye, midőn valaki anyagi értékeket — pénzeket kezel és ez ügyben tétetik felelőssé; mi egyébiránt csak akkor helyes, ha a kezelt és kezelőnek értékét saját vagyonával, vagy másoknak a végre leköttött vagyonával jótáll, vagyis a netán fölmerülő hiányok a biztosítékkal pótolhatók. De nincs a felelősségnek értelménye akkor, ha egy-két egyen milliókat kezel kellő óvadék nélkül, mint ezt napjainkban százan és százan fájdalmasan tapasztalják; mert egyes hűtelen pénzkezelők által mindenüket elvesztve, koldusbotra jutnak.

Itt tehát az oly igen hangsúlyozott felelősség csak képeletti s nem a valósnak megfelelő — ige test nélkül. S mégis annyi baj, vesztély, csalódás, kényszerű koldusbot után sem okulnak az emberek és a felelőség káprázatos tümenyét követve, minden vagyonukat, egész jövőjüket kockáztatják. S míg ilyenek maradnak az emberek, lesznek mindig is a „mundus vult decipi, ergo decipiatur“ elv követői s érvényesítői.

Szerintem dologi ügyben csak az lehet felelős, ki elég óvadékok, biztosítékokat képes nyújtani s ezt is úgy, ha szigorú ellenőrködés alatt áll és pedig nem csak az ügyvezetőt ellenőr által, hanem a törvényes hatóság közbejöttével. Vagyis ha a kormány csak akkor engedélyezi a pénzüzetek fölállítását, ha azok elég biztosítékokat nyújtanak akár fekvőbirtokok, akár egyéb reális értékek és pedig ezen kormányi ellenőrködés nem csak a tözsedé — a bank keletkezése pillanatában érvényesül, hanem a pénzüzet folyamában többször is bírálat, szigorú bírálat alá vétetik az ügyállás.

Ezen eljárás mellett a felelőségnek van értelménye; de ott nincs, hol milliók kezeltetnek kellő óvadék és fönhatósági ellenőrködés nélkül. Az ilyen ellenőrködés mellett aztán nem történhetnek oly iszonyú s vérlázító bukások, mint a minők napirenden vannak.

Ily gyalázatos és becstelenszeri vétekek, melyek ezrek véres veritékét prédálják el és saját aljas czéljaikra használják, nem merülnek fel, ha a kormányhatalom nem volna oly végtelen könnyelmű az ily pénzüzetek irányában; ha nem nézné közönytelen azok üzemleit, kik elég lelkiismeretlen má-

sokat tönkretenni; nem volna lanyha s tehetetlen azok megfenyítésében, kik valószínűs tolvajok és rablók a szó szoros értelmében!

A tolvajt, rablót, utonállót hosszas fogságra, rideg börtönrre ítélik, megzenvedtetik érdeme szerint gazdaságot, elküldöztetik a becsületlen és tisztoságos honpolgároktól, szóval: ártalmatlanná teszik, sőt nem egyszer rögtönbíróóságokat használnak ellenük, tehát elulajdonított nehány forintnyi értékért életökkel is lakolnak — és a milliókat rablókkal egész előzékenységgel bírnak, nem egyszer szabadlábra helyezik őket, hogy nagyuri kényelemmel tölthessék és gond nélkül napjaikat, míg azok, kiket rútul megcsaltak, megraboltak, sanyaru inséget és nyomort szenvednek, vagy a kétségbeesés ördögétől az öngyilkosság halálkarjaiba kergettetnek!

Kérdjük: hol itt az osztó igazság? — A kormányhatalomnak áll szoros kötelességében, hogy a honpolgárok vagyona felett örökösök és ne engedje azt mások zsákmányává tétetni s pedig épen azok által, kiket ő maga hatalmaz fel adott engedélyvel a pénzüzletre. Minden kormány az élet és vagyon természetén, sőt törvényeszerű öre s biztosítója. Ez előadhatlan kötelessége, következik az őt ténendő pénzüzeti vétségek és visszaélésekért a kormány vonandó felelősségre.

Eljutottunk ezen ponthoz, a kormány felelősségéhez, melyről leginkább szólni óhajtunk. Ezen felelőség valóban anomalia, absurdum. A kormány felelősséget vállal az egész országgal szemben; ezt hangsúlyozza, valahányszor fontos akár bel-, akár külügyek merülnek fel, és többnyire megnyugszik ezen a nagyközönség, holott alig lehet valami illuszriusabb, mint a kormányfelelőség, egy a mint az napjainkban hangsúlyoztatik; mert, kérdjük: miben áll ezen felelőség? — talán abban, hogy ha nem a többség nézete szerint cselekszik a kormány, visszalép és ezzel be van fejezve? Ilyen felelőség, különösen ha a honpolgárok életét és vagyonát érdekl, nagyon könnyű és kényelmes valami; mert a kormány visszalép ugyan, de ferde, vagy hanyag működése által az életben és vagyonban okozott kár nem pótolhatik általa: következik az a haza nem nyer elégtételt, holott a felelőség fogalma elégtételt és kárpótlást tételez fel. Egészen más volna s így kellene lenni, hogy a mi anyagi kárt okozott a kormány ügytelensége, hanyagsága, vagy épen makacssága által, azt az illető kormányvezetőknék, vagyis a minisztereknek kelljen kárpótolniuk, és ha erre elégtelenek, személyes szabadságuk vesztésével lakoljanak, megfosztatván egyszerűsággal polgári jogaik gyakorolhatóságától.

S ez igen észszerű s méltó eljárás ki merné ezt állítani a divatos „elite-bál“-okról! Mi is voltaképp a tánc? Egy angol beható tanulmányai a legnevezetesebb úgrándozásnak nevezik a „frisa“ táncokat. Ebben sok igaz van, ha egyedül a tánczókat engedjük ránk hatni: azaz befogott fülekké nézzük, miként ugrál egy nő és egy férfi, leggyakrabban a szépséget törvényeit sértően hajlongván és hanyva-vetve tagjait. Magyar vagyok családromra, születesemre, gondolkodásomra nézve; mindazonáltal azon csárdás, melyet most, miként és miben tánczolnak, semmiképp sem bírja szemében a szépsézet követelményekét kielégíteni. Az ötvenes évek híres csárdás táncosnői: Orcey Sarolta bárónő (jelenleg Gyürky Abraham grófnő) és Bajza Lenke (jelenleg Beniczky Ferenczné), kiket százan és százan csodáltak, midőn értelmes, de azért bájos nemzeti táncukat lejtették, mostanig sem találhat teljesen méltó utódokra; lehetséges, hogy ez tesz kisé elfoglultá a jelenlegi csárdás mikéntje ellen.

Távolról sem vagyok barátja a szinór, kényelmetlen, drága nemzeti öltözetnek és annak hétköznapi viselésének, amde azért a fényházas teremben csárdás tánczó ifjú mégis nagyon hiányzik nekem a festői attila. Világ hatalomra szert tett frakk! te az erkölcsötlenül élő francia udvar botrányos ruhadarabja! te bizony mindig szépsézet elleni alakká tezed a csárdást; lehetséges, hogy ez tesz elfoglultá a mostani csárdás miben tánczolás ellen.

De ha a jelenlegi csárdás mindenkinék, a ki nem magyar, különösnek fog feltűnni; fokozott mértékben állithatjuk ezt a szünóra utáni csárdásról. Kiváltképp visszataszító azon legújabb divat, hogy a táncos hölgyet minél inkább igyekszik a cigány hegedűje közelébe vezetni. Most ezáltal kívánják a lelkesültséget kifejezni; azelőtt illetlen lett volna a táncosnő oly sürű, akaratlanul is tisztaló tömegbe vonszolni. Pedig azon leány a ki ezen csárdást nem tánczolja, könyörtelenül a „petrezselmet áruoló“ k közé soroztatik.

Valóban értem hát, hogy oly leánykák is, a kik nem kedvelik ugyan a tánczot, de nem is idegenkednek attól, nem vágyódnak az „elite-bál“-ok után. Freytag Gusztáv gyönyörű regényében, „Soll und Haben“, hosszu, király, szindús leírásban homényez a tánczok mily-nőjének, a füzértáncznak — s igaz van. — Ha a tánczolás egészen szempontból nem itéljük el föltétlenül, akkor be kell ismernünk, hogy mindenekelőtt, vagy legalább is a füzértáncz bir létjogosultsággal. Ah, egy érdekes füzértáncz! mennyi báj, mennyi varázs, mennyi reményt költő apróság rejlik abban! Soha sem tánczoltam életben — pedig már teljes tizenhét év óta csuszállok a sikos „parquette“-on — ilyent; amde azért Freytag élénk, szindús leírása után tökélyesen el tudom képzelni annak életét. De miért oly kedves a füzértáncz? mert annak nagyobb rését társalgás tölti be azon lánykával, a ki iránt a tánczos érdeklődik, s a ki tánczosát füzértánczának odaajándékozása által is ki akarja tüntetni. Csakhogy a mai fiatalság épen nem mutat egyenlő haladást a társadalmi műveltség terén lánykainkkal; s így a kinal-

TÁROZA.

Nosza rajta. Nosza rajta édesem, Valld meg kérlek énnekem; Enyém léssz-e örökre, Csillag az én szemem? Ha szeretsz, ugy elveszlek, — Mindensége éltemnek — S együtt élünk boldogul, — Nekem tavasz úgy virul. — Lesz derék, szép feleség, — Sötét fűrtű, szemek kék — S hozzá tán még idővel, — Semmi, ... csak ne pirulj el!

Kis angyalom.

Kis angyalom jer ide, Új ide az ölembre, Csakolj meg és mond hogy szeretsz, Boldogd csak emigy tehetez. Megcsókollak én is ám, Szánszor is még esztán, Átölelek, megcsókollak, Feleségemnek is mondak. Az is léssz te ugyebár, Rövid idő múlva már? Enyém léssz és maradsz addig, Mig koporsóm bezáródik.

Volt már nekem.

Volt már nekem Sok kedvesem: Sötét fűrtű,

tetlensége, hanyagsága, könnyelműsége által a hadsereg egy része áldozatul esik az ellenség szemében, kérdem: nem állítatik-e az illető haditörvény elé a nem olasztatik-e reá a legulsóbb itélet? — nem egy esetben fosztatik meg érdemeitől, ha még annyi volna is és halálbüntetést, vagy élethosszig tartó fogságot kap!

S ez ítélet azért hozatik, mert a hadvezér, vagy más hadparancsnok tetteiért felelős. Ha tehát a miniszterek felelős tetteikért és ha ezek a hazának, vagy egyeseknek kárt és hátrányt okoztak, kárpótlással tartoznak.

Végül megjegyeztük, hogy kívánatos a felelősség mind a hazával, mind egyes polgártársainkkal szemben; de aztán ezen felelősség ne illuzórium legyen, hanem valódi, realis. A ki felelősséget vállal magára, azt felelősségre is lehessen vonni, — nem úgy, mint napjainkban történik. Minden vállalat alapja legyen ugyan a becsületesség; de azért ez nem zárja ki a kellő ellenőrködést mindabban, mi a vagyon- és pénzügyi élettel, s ezen azért mulhatlanul szükséges, mert az ember gyarló s ennél fogva ki van téve a vétéség elkövetésének. Különösen ez első sorban a kormányt kötele melesen állani s oda működni, hogy a lábrakapott szédeltés a pénzügyi életben megszűnjön és éber felügyelet által a honpolgárok a furtangos csalók által meg ne károsíttassanak. Leginkább pedig óhajtuk, hogy maga a kormányhatárolt ne tévedjen soha e sikamlós, élet- és vagyonvesztő utra!

Garay Alajos.

Országgyűlés.

A képviselőháznak febr. 15-ki üléséről még feljegyzendőnek tartjuk Ugron Gábor felszólalását az erdélyi ref. egyháztanács kebelében történt dolgokról. — Azt mondja, hogy említett egyháztanács (Jenei Viktor, Szász Béla, Kolozsvári Sándor egyetemi tanárok és Balog György ügyvéd) saját magukkal, mert ők tagjai az egyházkerületi tanácsnak, szerződésre léptek a nyereség jutalmára nézve az állammal folytatott perben és pedig kikötötték maguknak a nyereség évi jövedékének után számított 6 százalékot, a pert ugyan nem nyerték meg, hanem az egyházra nézve kedvezőtlen egységre léptek, de a kikötött jutalmat egy nem igen látogatott gyűlésen maguknak mégis megszavazták, ez pedig tesz 21,207 frt 50 krt, a mi az alapítványoktól elvonatik, pedig a nevezettek a házioros Budapestre mentek ez ügyben nem mulasztották el az egyházi pénztárból kivenni utköltegeiket és javadalmait. Az ekként megbélyegzettek a lapokban nyilatkoztak, hogy még csak ezután fognak nyilatkozni! a mit feszületen vár az érdekeltek közönsége.

A febr. 16-ki ülésen Irányi Dániel gyönyörűen és meggyőzőleg indokolta határozati javaslatát a színházakban s különösen a fővárosi ugynevezett népszínházban eladott erkölcsellenesség megfékezésére iránt, azonban Tisza Kálmánnak álszenteskedő replikájára a mamebukhad nem kívánta tárgyalni Irányi határozati javaslatát és így kijelenté, hogy az erkölcsellenesség további terjesztését nem akarja megfékezni!

Ez valóban az országgyűlési többség híven jellemző határozat.

A költségvetés részletes tárgyalása fnalán Orbán Balázs a vajdahunyadi vár újjátásánál elkövetett botrányos visszaélések vizsgálatát és a bűnök megnyitását kívánja, a miniszter és többség itt is más véleményen volt.

Ugyancsak Orbán Balázs felemlíté, hogy az erdélyi lutheránusoknál eső évi

16,000 frtnyi államsegélyből a lutheránus szász püspök az erdélyi magyar ágostai vallásúaknak egy krajoxárát sem juttat, holott a szász papok igen jól javadalmaztattak és segélyre nem szorultak, azonban ezen caunya visszaélést az alsóház szinte orvoslás nélkül hagyta.

Február 17-én megkezdették a pénzügyminiszteri tésze tárgyalását. — Orbán Balázs a pénzügyminiszter iszonyu, a családok ezreit földönfutókká tevő adó-behajtási rendszerét festette hű színekkel, a pénzügyminiszter, ugymond — úgy lát-szik vissza akarja idézni Dobzse László korát, midőn az izraeliták így nyuzták le a magyar ember bőrt! (Most okosabban, mert inkább a kormánynak engedik át a nyuzást, a bír azért mégis az övék lesz.) — Krisztinkovich Ede a dohányegységadásnak káros voltát bizonyítja. — Szalay Imre határozati javaslatot ad be a Budapestten levő idegen nyelvű czégtábláknak 100 ftali megadóztatása iránt, mely adóztatást Kállay János az egész országra kívánja kiterjesztetni. — A határozati javaslat azonban nagy kisebbség maradt, noha az kormánypartiak is támogatták és e kérdésben a ház a pártállást nem vette tekintetbe.

Miután még a többség leszavazta Orbán Balázs határozati javaslatát a vadász és fegyveradó leszállítása iránt, Berceky Sándor a hadmentességi adónak igazságtalan elosztása miatt szólalt fel, mert azzal a legszegényebb osztályt sújtja, melynek a legkevésbé határozati javaslatot terjeszté be: „Utassítatik a pénzügyminiszter, hogy a hadmentességi díj méltányos kivételére még a jövő évi költségvetési tárgyalás előtt törvényjavaslatot terjesszen a t. ház elé.” — A pénzügyminiszter igéri ugyan, hogy foglalkozni fog e tárggyal, de arra határidőnek kitűzését és a határozati javaslatnak elfogadását határozottan ellenzi.

A ház azonban 85 szavazattal 81 ellen a határozati javaslatot elfogadta és így a pénzügyminiszter e kérdésben megbukott.

Ez tészen a honvédelmi miniszter beterveztést tett a mozgósításkor behívott katonák s honvédek családjaiknak segélyezéséről.

Február 18-án folytatta a képviselőház a pénzügyminiszteri költségvetés részletes tárgyalását, azután következett a kérvények tárgyalása s ezek közt a vasvári alesperesi kerület kérvénye, melyben a keresztények és zsidók közt házasságokra vonatkozó törvényjavaslatok elvetését és a zsidók egyenjogúsítását kimondó törvényt eltiltásért kérik.

Ezen kérvény alkalmat adott Istóczy Győzőnek nagyobb szabású beszédre, melyben többek közt mondja:

„Századunk a humanitás századának nevezi magát, a mely humanitás jótéteményeit pedig nálunk csak a zsidók élvezik; a zsidók által agyonnyomatott és sok vidéken baromrá aljasított nép e humanitásból ki van zárva. Egy zsidónak tyuk-szemére sem szabad lépni a nélkül, hogy a felvilág sajtója veszett lármát ne üssön az „emberi-
lenség” fölött; de a zsidók a maguk praktikai útján száz meg száz ezer családot kiűzhetnek hajlékaikból, aprókról rájuk maradt örökjükből, rab-szolgákká vagy pedig földönfutókká tehetik, a nyomorba, a bűnökre, az éngyilkosságba hajthatják őket: ugyan kinek jut eszébe az ilyes iszonyatlansággal csak bibelődni is, annál kevésbé pedig itt inhumanitást keresni? — és utóbb ezeket: „Hanem hát, mindezek dacára a t. kérvényi bizottság a „kérvény 2-ik pontjára nézve „intézkedés szükséges” nem látja.” Méltán sajnálhatja az ország a t. kérvényi bizottságot gyenge szemei miatt. A t. kérvényi bizottság miatt ott lehetnek a rendszeresen folytatott köztudomású zsidóüldözések, a melyek ellenében hiában állanak, ha ugyan állanak,

Vegyes közlemények.

A világot körülövedező távirtd. A canadai kormány által nemrég szentesített nyert legfontosabb parlamenti határozatok közül említett érdemel egy tenger alatti távirtd. vonal, melynek az a feladat jutna, hogy öszeköttesítse az északon Ázsia és Canada oceánentális partvidékei közt. E roppant horderejtű vállalat eszméje Sandford Fleming agyában fogamzott, ki jelenben is vezérnöke a canadai Pacific vasutaknak; s a ki körülbelül egy évvel ezelőtt előterjesztésében megismertette terve kivitelenek gyakorlati oldalát, az a kormány helyesléssel találkozott.

Ha e vonal végkép elkészül, egyenes öszeköttesítésbe fogja hozni San Francisco, Chicagot, Torontot, New-Yorkot, Montreal, Bostont, és Canadának valamint az Egyesült államoknak számtalan városait is a Chinai birodalommal, s valószínűleg olcsóbb árakért, mint azt a jelen vonalak öszeközik. E távirtd. — Fleming állítása szerint kiegészítésre leaz azon vonalnak, mely a földgömböt behálózza s a legfontosabb tudományos vizsgálatokra fog alkalmat szolgáltatni. Megszakítás nélküli távirtd. közlekedést fog ez teremteni Nagy-Britanniánál és Canadával, Ausztráliával, Dél-Afrikával s Nagy-Britannia többi tartományával, egészen függetlenül az vonaloktól, melyek Európa más országain ágaznak szét.

A fentírt vállalat költsége, beleértve a canadai belső szolgálatot 800,000 font sterlingbe kerül, mi körülbelül 20 millió frankot tesz.

A munka öt év alatt fejeztetnek be

a sők a törvénykzikkben. Ott lehetnek például: az uszóra, a maszlajos nadrágyús és vitriolos pálmakérés, a fuchsinos bor és homokos liszt, mindennem és fajtájú eszalók és a hamis búzá-sok, a hamis mérlegek és népfogtatás, az iszákosság terjesztése és döglött marha használat ki-mérése. (Dertültség) Többen mulattatóknak találják ezeket, pedig a kiken ezen üzemek elkövetettek, azokra nézve igen szomorú kimenetelűek szoktak lenni; (Ugyvan!) fehér rabzolga-kereskedés és népdemoralizáció s corruptió, hivatalnokok megvesztegetése és a talumd alapján hamis eskü, hamis tanuskodás és hamis tanuk toborzása, orgazdaság és talmi aranyak valódi azany helyett áruháza, (Hosszas dertültség) jól bebiztosított termények és épületek felgyújtása és biztosítási üzemek, (Ugy van! Ugy van!) Ratenbrief üzemek és tantuspénzeknek kormóci aranyok helyett kiadása, (Dertültség) váltóhamisítás és Amerikába szökések, (Ugy van! Ugy van!) a katonaszkodás alul való kibavól-sok, a állami jövedék-csonkítások, kassa-kapátó-
való irtozás s a kereskedelem monopolizálása, licitációkon való öszekjártások és különféle sápok (Dertültség), kifizetett adóseleveknek vissza nem adása és kifizetett adósságok ujra való követelése s behajtása. (Mongás.) Kereszténység gyűnyölés és kulturkampfkodás, a keresztény felekezetenk s a különféle nemzetiségeknek egymás ellen heez-cselede, ármányok és intrigák, kagal és zsidóösz-szallás, bözzejáték és plutocratia, közvélemény-gyártás és revolver-journalistika, (Ugy van! Dertültség) népbönlödés frázisok és népnymor, Gründerség és liquidáció, syndicatások és prospek-tek, vasuti szabadjegyek és titkos refecták, swindli és krach stb. stb. (Ugy van! Dertültség.) Mondom: ott lehetnek mindenem, a legtöbb esetben megtorlatlan, mert a mai viszonyok közt megtorlatlan zsidóüldözések és visszadések, a melyeknek átka aludt a nép jóléte, s pusztul, vész maga az ország népe: — hanem azért a t. kérvényi bizottság „intézkedés szükségét nem látja.”

Istóczy érveléseit a miniszterelnök, továbbá Almásy Sándor (a függetlenség pártból) tüzetesen czáfólván, határozati javaslatot, — melyet 16 képviselő pártzi-
nezet nélkül támogatott, — eslelt.

Február 20-án az új vám felemeléséről (káré, déligyümölcs s több másfél-
lékre) szóló törvényjavaslat szavaztatott meg, Onódy Géának határozati javavaslatát pedig, mely a dohány-egységadás megszüntetését czélozta, elvetették, ezután a miniszterelnök felett Hermann Otto interpellációjára a pangermanisztikus üzelmekre vonatkozólag.

A főrendi ház egy rövidke ülést tartott e napon, melyben az új magyar báró Edelsheim Gyulay bemutatása meghívó levélét.

A képviselőház febr. 21-én befejezte a pénzügyminiszterium költségvetésének tárgyalását, azután áttért a közölgügyi kiadások és a delegációk által legutóbb megszavazott 8 millió forintnyi rendkívüli szükséglet tárgyában beadott pénzügyminiszteri előterjesztés tárgyalására.

Láng Lajos előadó az előterjesztést elfogadásra ajánlotta. Ennek ellenében Hely Ignác indokolta külön véleményét, mely indítványozza, hogy a kért öszek a költségvetésbe föl ne vétessék és a kormány a megszállott terület mielőbbi kiürítésére utassítassék. Hunyady László gr. a bizottság véleményét pártolta, míg Mocsáry Lajos határozati javaslatot nyújtott be az iránt, hogy mindaddig, míg az okkupált területen elrendelt ujonczások által törvényeinken elkövetett sérelem orvosolva nem leaz, a ház a delegációk által megszavazott közölgügyi kiadásokat ne szavazza meg. Végül Tisza Kálmán miniszterelnök szólt fel, leginkább Mocsáry Lajos beszédére reflektálva és ezzel a vita folytatása elhalasztatott.

A febr. 22-ki ülést egészen az okkupáció, illetőleg a délvidéki lázadás fölött folytatott vita vette igénybe, Miletics Szve-

a társulattal kötött szerződés napjától számítva, s elképzelhetni amas óriási előnyöket, mit e távirtd. a kereskedelemnek és iparnak leaz hivatva nyújtani. Minden távolság a világ legfőbb piaczi közt úgy szolván el fog egyezni s a kereskedő úgy az ajánlat mint a kereslet áramlataira nézve azonnal tájékozva lehet.

(Moniteur Industriel.)

Dombormű fényképek. Párizsban, mindazok, kik a villanyos tárlatot látogatták, bámulva és csaknem hitelentül szemlélték ama medaillonokat és domborműveket, melyekről azt állítják, hogy automatic, villanyfény által öszközlöttek, emberi kéz segélye nélkül.

Jelesen dombormű fényképekről van itt szó. A művelet sikere a gelatina saját-ságain alapszik. Kombinációban a hamuszár bikromatával. Egy bikromatizált lap kitéve a világosságnak föloldhatlaná válik a vízben, miközben a világosságtól megóvott részek könnyen felolvadnak.

E sajátosságoknak hasznát vesszük a fényképezésnél jelesen akkor, ha a karborról mondatokat akarjuk bizonyos met-szeteknél érvényre juttatni. Arra, hogy dombormű-medailionokat állíthassunk elő, körülbelül következőleg járunk el: A fényképet egy edényre helyeztük, mely föloldatott bikromatizált gelatinát tartalmaz. A világosság hatását gyakorol a folyadékra és feloldhatlaná teszi a gelatinát; a sötétség azonban, mint már említve volt, ellenkező hatást gyakorol. Ha az illető kép vagy ábra világos, domborrá válik az edényben. S e domborulat körülbelül 2 centimetryni, illetőleg oly vastagságu mint rendszeren a medaillonoké

tozár sürgette az okkupált tartományok kiürítését. Baross Gábor védelmére kelt az okkupációknak. Eötvös Károly máfél óráig tartó fényes beszédében sikerülten polemizált Baross Gábor és a miniszterelnök ellen. Utána Jókai Mór is szólt röviden. Végül Tisza Kálmán miniszterelnök reflektált Eötvös beszédére.

Ezzel a vita folytatása, melyre még Szilágyi Dezső, Csánady Sándor, Körösy Sándor és többen vannak foljgevezve, másnapra halasztatott.

Külföldi szemle.

A vízzel toasztó tábornok Skobelev még tüzebb beszédet tartott Párizsban azon szerb küldöttségnek, mely üdvözöl-
iratot nyújtott át neki. A tábornok ezt felelte a küldöttségnek:

„Szükségtelen mondanom önöknek, barátim, hogy mennyire meghat tün-tetésük. Esküszöm önök előtt, hogy valóság-szerencse azon Szerbia ifjú képviselői közt lenni, a mely először tüzte le a szláv keleten a szláv szabadság zászlóját. Szükséges, hogy megmondjam és bevalljam önök előtt, hogy miért nem áll Oroszország mindenkor hazafiás kötelességeinek magaslatára általaiban és nevezetesen a mi szláv szerepét illeti; mert fölöttünk úgy benn mint künn idegen befolyások uralkodnak. Mi nem vagyunk urak saját házunkban, az idegen mindenütt van, mindenhol az ő keze lappang. Az ő politikájának, cselöszvényeinek, erőszakoskodásának rászedett áldozatai mi vagyunk; fölöttünk annyira uralkodik számos és gyászos befolyása, annyira gyöngít minket, hogy csak karddal lesz lehetséges a szabadság, ha valamikor megkísértjük, a mit remélek. Kicsoda ez az idegen, ez a betolakodó, ez a cselöszvő, ez az oroszok és szlávok veszedelmes ellensége? Meg fogom nevezni őt, ő a keletre való nógatás szerzője, önök ismerik őt, ő a német. Is-métem, és kérem, ne feledjék el, a német a mi ellenségünk. A németek és szlávok elkerülhetlen harca igen közel van, hosszú, véres és borzasztó lesz, de meg vagyok győződve a szlávok diadalá-
val fog végződni. Önök tudni akarják, hogy mihez alkalmazkodjanak, mert már folyik szláv vér. Azt mondom önöknek, ha az európai szerződésök által védett államokhoz fog nyulni valaki, akkor nem fognak önök egyedül harcolni. Még egyszer köszönöm. A viszontlátásig azon a csataterén, a hol a közös ellenséggel fogunk szemben állani.”

A „Voltaire” egyik tudósítója beszél-gettet Szko-belev tábornokkal. Ő nem győvezett — mondotta a tábornok, mert az ő állása teljesen független. En kijelenttem és most ismétlem, hogy Né-metország az ellenség; menekülés csak a szlávok egyesülésében van; Franciaor-szág segítőgével a keleti kérdés után kell megtönnünk Németország hatalmát.

Az „Egyetérés” párizsi levelezője szintén meglátogatta Skobelevet és a hal-lottakból azon meggyőződést merítete, hogy az elkerülhetlen nagy öszecsapás bekövetkezése talán nagyon közel is van már. — Az orosz hivatalos lap azonban a tábornok minden állítását alaptalannak mondja és áradoz baráti és béke biztató-sóktól.

A P. H. tudósítójának távirata szer-int Skobelev tbnok Páris felé áttutázta-ban Berlinben meglátogatta Veresagin festő-t, a ki a tábornokot következő nyera, de öszinte szavakkal vonta kérdőre: „Hogy lehetett oly marha, oly bolond beszédet mondani?” (Veresagin a pétervári felkő-szöntöt értette.) Skobelev azt felelte: „Mit tehetek egyebet? Oroszországban már oly vesztettek az állapotok, hogy a hinárból

(Il. Progresso.)

Chinin a legyekben. Egy orvos azt az észleletet tette, hogy a legyek bizonyos mennyiségű chinint tartalmaznak, s ennek következtében távol atól, hogy szurásaik kártékonyak volnának, a meg-csípette bizonyos lázító anyagot oltanak be. Megakarván győződni e tünet alapsá-gáról öszszeztatott bizonyos mennyi-ségű ily rovarokt mozsárban alcoholban s rendszeres vegytani uton sulfur chinint praecipitáltatott és eljárása 70% eredmé-
nyezett.

(Monthly Review of Medicina et Phar-macy.)

Tchukseherniek az északi sarkon. Vega (a legutóbbi sivat expeditionának az arctikai régiók kivutására használt gö-zös) roppant jégmennyiségek által eltör-la-sztatván, körülbelül 200 kilometryni távolságra a Behring-szorostól, utasai ki-szálltak, hogy Szibériának ama partvidé-
keit is meglátogassák.

A Tchukseherniek hasonlítanak a grön-landiakhoz jellegükre és szokásaikra nézve. Sátraik belülről iramszarvas bőrről van-nak burkolva; foka olajjal világítanak. Az aranynek eszüknek valamint pénzneknek semmi becsé sincs előttük; egy aranyos nyomat papíradarabkának, például a minőket boros palackokra szok-

csak külháboru segélyével juthatunk ki. — Mint biztos forrásból értesíthetem ön-
ket, Bismarck már hosszabb idő óta nem veszi könnyedén a panzslavisztikus párt üzemleit, sőt komoly veszedelmet lát ab-ban a világképre nézve; egyedüli remé-ny ily körülmények közt a német had-seregbe helyezhető, mert az orosz állapo-tok — véli a kancellár — szükségessé teszik, hogy a puskapor szárazon tartas-sék. A folyó év elején a német veszkar-éjjei-nappal megfeszített erővel dolgozot. Igen különösnek tartják itt ily viszonyok közt, hogy az osztrák-magyar közös kormány csak legközelebb is oly nagy dicu-bezedéket tartott a szláv öszszedőtar-tományok loyális magatartása felől.

A Nordd. Allg. Zeitung szerint Sko-belev tábornok parancsot kapott, hogy tüntet térjen vissza Pétervárra.

Pétervárról távirják. A czár megpa-rancsolta Skobelev tábornoknak, hogy ide térjen vissza. A tábornok néhány nap-múlva ideérkezik, hogy nyilatkozatokat pá-risi szerepléséről.

A háboru.

Metokiát (Gacako), — melynek lakos-sága nem rég hódoló küldöttséget menesz-tett Jovánovics altábornagyhoz, melyet fél-
uton a zalon-palankai erdőben fölkelők támadták meg és koncolták fel, — a péntekről szombatra forduló éjen egy mon-
tenegri rablóbanda támadta meg s mind a négy sarkán felgyújtotta. A megrémül-
lakosok félmeztelenül menekültek az ut-
ozára, hol a mintegy 50 fnyi rablóbanda nagy megszárlást vitt véghez köztük. A rettenetes zavar dacára néhány elszánt férfinak sikerült a mosé előtti téren egy kis csapatot gyűjteni össee, mely azután a rablókat megtámadta s kemény véres tusa után a városból kiűzte. Azok földöz-
tetve — tizenegy halott hátrahagyásával — montenegri határ felé menekültek. A halottak közül nyolozon montenegri katonasápként lettek aranyhimzésű „Niola Prvi” jeggyel. A tüzvész még jókor sikerült elnyomni. A lakosok 30 halottat gyászolnak, köztük 10 nőt és 6 gyermeket. Azonfelül az itt állomásozó csend-
őrok közül eslelt 3, megszebeült kettő. A lakosság polgár-örseget fog alakítani s az engedélyt erre már kikérte Mostárból.

Csetinjeből írják febr. 21-ről. A fe-jedelmi lak vendéguszobáját ma kitisztítot-ták, mert magas vendég érkezését várják. Itt szárnyaló hírek szerint Skobelev tá-
viratilag bejelentette, hogy jövő héten ide érkezik. A szigorú nyomozás kideríté, mi-
köz Vjemeracius az általa kezelt orosz akcióalaplából tényleg elikkasztott 10,000 rubelt; a dolgot azonban feltűnés nélkül eligazítják.

A krivoszjei lázadók ellen kiindult hadoszlop folytatva előnyomulását febr. 18-án egy nevezetesebb csatározás jelelte meg, mely a hegyi tüzérég alkalmazása mellett a 300 fnyi felkelő csapatra nézve végetes lett, 120 halottjuk maradt a csat-
aterén és a többien csak a 13-ik ezred egy zászlóaljának késedelem miatt kapott részt a menekülésre, ezen csata a Poljicske magaslatain történt, a katonaság veszte-sége 4 halott, két súlyosan és tíz könnyen szebeült, köztük egy tiszt. A katonák nagyon fáradtak a hegymászatól és az előnyo-
mulást csak pihenés után folytathatják. A felkelők pedig montenegri területre menekülnek. — Az utóbbi napokban uralkodott nagy szelvések az előnyomulást lehetetlenné tették

Szerajevó környékén változó szeren-csével folytat kisböz öszközlözések, úgy látszik azonban, hogy a felkelők nagyobb számban mutatkoznak és hogy a haderőt

tunk öszközlözések helyett használni, na-gyobb becsét tulajdonítanak, mint bár-mily bankjegyek, úgy szintén a közepén átfurt aranyozott gomboknak. Különösen előszeretettel viseltek a Tchukseherniek a kések, a dohány, a pálinka és ríktó színű ruhák iránt.

Fő székhelyük Irbit szigetén van, a Behring-szoros előfokán, hová a nyári évszakban amerikai kalmárok viszik ne-
kik az árucikkeket. Egy szép kásztor bőrt pénz fejében elfogadnak egy levlé dohányt is, mivel hogy férfi, valamint nő egyiránt szenvedélyes dohányzók. Sokan e nyomorultak közül amulettet hordanak nyakukon, a melytől azután semmi árért meg nem válnának. Öltözöttük olyan mint a lapplandiaké. Ünnepeles szertartások alkalmával csigahéjakkal díszített süveget viselnek, lábbeli helyett medve bőrrel tal-palt harisnyát. A férfiak hajzatukat lebo-
rotvárlják nagyon rövidre nyírják, csak egy tincset hagyva meg, mely hom-
lokukról lecsatig; a nők hosszú hajat viselnek.

A merész avt utasok messze éjsza-
kon egy falu romjait fedezték föl, melyet több századon át Honkiloni törzsek lak-tak. A házak mind fából és halcsontból voltak építve, és hosszú földalatti folyo-sókkal egymással öszeköttesében. Ne-hány pinczében foka és medve csontokra akadtak s köből készült különböző esz-közökre. A svéd utazók Szibéria septem-trionális partvidékének még több részeit is fölkeresték.

(Alteneo Illustrato.)

